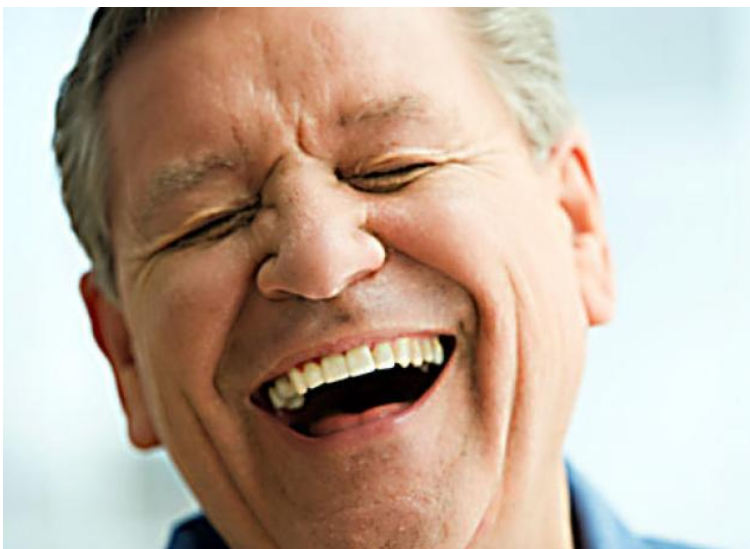

Amikor Isten rég várt ígérete beteljesedik, mindenki nevet. Már előzőleg is nevettek, de az másfajta nevetés volt. Isten ígéretének az abszurd-voltán nevettek, nem örömben. Nevetett először Ábrahám, amikor meghallotta, hogy Sárától fog fia születni, aztán nevetett Sára is, amikor a sátor bejáratában ülve meghallotta, hogy miről beszélget az a három férfi Ábrahámmal. Mennyire más az, amikor azon nevettek, hogy mennyire valószínűtlen, hogy az a jó, amit szeretnék, amire vágyom megvalósuljon, mint az amikor megvalósult, és ennek örülök. (A magyar fordítás egyébként nem jól adja vissza Sára mondatát: Nem arról van szó, hogy rajta, hanem, hogy vele nevet mindenki.)

Nem mindig vidám az életünk, de vannak olyan időszakok, amikor van minek örülni. Tudunk? Vagy ilyenkor inkább azt várjuk, hogy mikor fordul rosszra minden? Amikor megvettem az első kutyámat – egy tündéri magyar vizslát – attól féltem, hogy biztosan el fog pusztulni. Ez nem a kutya állapotát tükrözte, nem is a világét, amiben élünk, hanem az enyémet. Ilyen nyomorult, pesszimista, büntetés-orientált világképben/istenképben éltem akkor. (A kutya egyébként 15 évig élt.) Te is attól félsz, hogy

ha valami jó történik veled, akkor annak ne örülj túlságosan, hogy el ne vesítsd? Izsák születéséről esetleg rögtön a feláldozása jut eszedbe? Nem kell ennek így lennie! Örülhetünk és nevetünk felszabadultan Isten ajándékainak. Hiszen ennek a történetnek a mondanivalója az, hogy Isten jó ígéretei beteljesülnek, még egészen valószínűtlen, sőt lehetetlen körülmények között is. És Istennek ránk nézve is csodálatos ígéretei vannak. Ezeknek már most is örülhetünk. Egyrészt azért, mert sok mindenben már most is részesülünk belőlük (bűnbocsánat, Isten-gyermekség, Szentlélek), másrészt mert biztosak lehetünk abban, hogy ami még nem a miénk, az is a miénk lesz. Jézus a boldog-mondásokban pont arról beszél, hogy amikor éppen nem lehetnénk boldogok, akkor is azok lehetünk Isten ígéreteit látva.

Isten szeretetével vesz körül bennünket. Ha valami megakadályoz abban, hogy ennek örülj, ne nyugodj bele. Hagyd, hogy Isten nevetést hozzon az életedbe!

Elcsendesedve keress egy dolgot az életedben, amiért hálát adhatsz, aminek örülhetsz, és mondj érte köszönetet Istennek!

Nem könnyű feladatot bízott Ábrahám erre az öreg szolgájára. Amellett, hogy érezzük, hogy azért nem ártott volna ebbe Izsákot is jobban belevonni, mégis azt látjuk, hogy Elimelek bölcsen viszi véghez ezt a feladatot. A kezdettől fogva az egész döntési folyamatban példaértékű, ahogy cselekszik: Ami rajta múlik, azt megteszi, ami nem rajta múlik, azt pedig Istenre bízta.

Mi az, ami rajta múlik? A felkészülés az útra: tevék, jegyajándék stb. Az út megtétele oda, ahol megfelelő lányt találhat. A figyelmes választás. A próbatétel.

Mi az, ami nem rajta múlik? Az, hogy találjon megfelelő lányt Izsák számára. Hiába lenne az ő összes felkészültsége, okossága, ha Isten nem áldaná meg az útját.

Sem az egyik, sem a másik nem nélkülözhető. Nem nélkülözhetem a saját felkészülésemet egy jó választásra: Hiába akarsz orvosira menni, ha kettes vagy biológiából, vagy jogra ha töriből. Hiába szeretnél stabil házasságot, ha nem dolgozol a saját magad megismerésén.

De Isten áldása nélkül a felkészültség mit sem ér. Nem azért mert egy hitetlen ember nem juthat be az egyetemre, de nem biztos, hogy oda jut be, ahol igazán a helye lenne. Biztos vagyok benne, hogy ti is sok olyan embert ismertek a környezetetekben, aki nem a helyén van. Akár a párkapcsolatát nézve, akár a szakmáját nézve.

Ebben a történetben nagyon világosan látszik az Isten áldása Elimelek választásában. De a mi választásainkban ez ugyanúgy megjelenhet. Isten nem akarja mihelyettünk meghozni a döntéseinket, de ha kérjük Őt, segít abban, hogy jó döntéseket hozzunk.

Viszont félreértjük a történetet, ha azt gondoljuk, hogy ez valami jelet jelent. Van az Ószövetségben más olyan történet is – Gedeoné – ahol Isten akaratának megértését egy jelhez kapcsolja az imádkozó, de ott ez inkább a hit hiányára vall. Ebben a történetben a jel szervesen kapcsolódik döntés természetéhez: Ne csak szép legyen a lány, de kedves, segítőkész is. Tehát nem valószínű, hogy jó ötlet pénzfeladással eldönteni – még ha imádkozol is előtte – hogy jogra, vagy műszakira menj-e?

Sokkal inkább az Istennel való kapcsolat részének kell lennie ennek a döntésnek. Ha amúgy nincs kapcsolatod vele, akkor ebben sem fogom megérteni a szavát. De ha van, akkor hagyatkozhatom arra, hogy Ő világosítsa meg az elmémet. Adhat jelet is, ha akar, de nem ez a lényeg. A lényeg, hogy beszéljem meg veled, mielőtt meghoznám a döntésemet.

Elcsendesedve arra próbálj meg választ keresni: Van-e most előtted fontos döntési helyzet? Milyen döntést szeretnél, vagy kell meghoznod? Tudod-e hogy hogyan dönts benne?

Izsák a történet első felében folyamatos összetűzésbe keveredik az ott lakókkal, s ő mindig inkább odébb megy, mintsem hogy ebből valami komolyabb konfliktus kerekedjen ki. Kiáznak egy kutat, erre odajönnek, és azt mondják neki: ez a víz a miénk. Igazi agresszív kötekedő, élősködő viselkedés. És Izsák mégsem kezd el velük vitázni, hanem egyszerűen odébb megy és ás egy másik kutat. Ezek után pedig ugyanezek az emberek elmennek hozzá, és arra kérik, hogy kössön szövet-séget velük. Ez nem azt jelentette, hogy puszipajtások lettek, hanem amolyan meg- nem-támadási szerződésfélét. Ezek az emberek félni kezdtek Izsáktól. Pedig nem hepciáskodott velük, nem fejelte le őket... Semmilyen agresszív lépést nem tett. Miért kezdtek el akkor félni tőle? Maguk mondják meg Izsáknak: Meg kellett látnunk, hogy az ÚR van veled. S ez ijesztő számukra. Ők megpróbálják kikészíteni, s ő ahelyett, hogy kikészülne, egyre csak erősödik: százszoros termést hoz a gabonája, ha ők betömik a kutat, ős újra kiássa, ha elveszik tőle, ő odaadja, és másutt még jobb vizet talál...

Izsák pont azért tud szelíd lenni, mert tudja, hogy az Úr áll mögötte. Az Úr pedig tudja pótolni azokat a hiányokat, amiket mások okoznak neki. A szelídség általában abból adódik, hogy nem kell félnem, mert biztonságban érzem magam. Egy nehézsúlyú bokszolót valószínűleg nem hoz ki a sodrából, ha egy hatvan kilós nyüzüge megfenyegeti, hogy elveri. Viszont fordított helyzetben ez már inkább valószínű. A macska sem borzolja fel a szőrét, meg púpozza a hátát, amikor vadászik, hanem akkor, amikor valami nála nagyobbat akar elriasztani. A dühöngés általában a biztonságérzet hiányából adódik. Ez igaz a macsóskodásra is. Egy magabiztos férfinak nincs szüksége arra, hogy bunkóskodással, agresszív tiszteletlen viselkedéssel bizonyítsa a férfiasságát. Nagyon jól illusztrálja ezt a L'Art pour l'art dala, a Vasmacsó. Idézem a szövegét:

Emlékszem régen sok bánat ért
Van néhány kudarc, mit elfelejtenék
Az oviban többször kiáltott reám
A Magdi néni, hogy fogjam be a szám
És azzal csúfolt, hogy túl nagy a fejem
Ő volt az első, ki miatt kisiklott az életem

A szomszéd fiú izmosabb volt
Egy szagos radírt tőlem elrabolt
Ha újra látnám, megleckéztetném
És a Magdi nénit is már nagyon-nagyon-nagyon
leverném

Hiszen ma én vagyok az erő
A jégtörő hajó
Én vagyok a nyerő
Én vagyok a jó

Én vagyok a jövő
A meghatározó
A tér vagyok, az idő
A négy dimenzió, a vasmacsó, a vasmacsó

A gyomrom ugrál, a hajam kihull
Ha eszembe villan Kobzos tanár úr
A koponyám bánta, amikor megszidott
Az igazgató úr meg az illemhelyen rámnyitott

Az osztálytársnőm tetszett nagyon
Az arcán gúny volt és gőgös szájalom
Szemében girnyó, kukac voltam én
Ha szembe jönne mamár nagyon-nagyon-nagyon
leütném

Hiszen ma én vagyok a menő
A sikert halmozó
Én vagyok a Jenő
A híres nőfaló

Én vagyok a minden
Az égből származó
Én vagyok az Isten,
Az örökkévaló, a vasmacsó, a vasmacsó

Tudom, hogy én vagyok az Ernő
A zöldes úrmanó
A bégető napernyő
A szárnyas víziló

Remélem nem késő
Hol egy nyugtató
Jöhet már a mentő
Itt vagyok hahó, a vasmacsó, a vasmacsó

Az erőlködés nem az erő jele. Az igazi erő pont a szelídségben jelenik meg. Mert csak egy erős ember engedheti meg magának, hogy szelíd legyen. S igazán erős az, aki mögött az Isten áll. Jézus erre utal, amikor ezt mondja: Boldog a szelídek, mert ők öröklik a földet. Minél jobban átjárja az Istenbe vetett bizalom az életem, annál szelídebbé válok.

Elcsendesedve arra próbálj választ találni Isten előtt: Mennyire érzed magad biztonságban? Mennyire érzed magad Isten kezében?

Jákobot már születésekor beskatulyázták: A Csaló nevet kapta. Valószínűleg meg is kapta attól fogva jó párszor azt a szemrehányást, hogy nem véletlenül kapta ezt a nevet. És azután el is kezdett úgy viselkedni, mint egy csaló. Az elsőszülöttségi jog és az apai áldás megszerzése jó példa erre. Ha valakit beskatulyáznak már gyerekként, akkor ő elkezd a szerint viselkedni. A makacs elkezd makacskodni, a lusta lustálkodni fog, az okoska okoskodni, a jó-kislány pedig akkor is jó-kislányságát fog viselkedni, amikor dühöngenie kellene.

Itt azonban azt látjuk, hogy Jákob kilép a skatulyájából. Itt nem csaló-ként, hanem lovagként viselkedik. A szerelem kimozdította a szokásos keretei közül, viselkedés-repertoárjából. Mint ahogy mindannyiunkat kimozdít. A szerelmes ember maga fölött teljesít. Tényleg lehozná még a csillagokat is az égből. Ez azonban nem egy életre szóló változás. A szerelmes ember egy erős hormon-drog hatása alatt áll, aminek hatása nem tartható fenn örökre. A változásokból lehet, hogy valami tartósul de biztos, hogy a nagyobb része nem. A szerelemnek ez az első szakasza arra való, hogy létrehozson valami tartósabb, erősebb, józanabb kötődést két ember között, megkönnyítve az első szakaszban a döntést és az összecsiszolódást. Olyan, mint az indító motor az autóban: arra való, hogy berántsa a robbanó-motort, ami aztán tartósan viszi a járművet (a házasságot) előre. Ott már nem jellemző az, hogy magamon felül teljesítenék. Ezért is megy aztán szét sok házasság az első években: mindkét fél azt gondolja, hogy a másiknak egész életében kész kell lennie arra, hogy csillagokat hozzon a számára, és ezért csalódást jelent számára, hogy az nem kész rá. A rózsaszín köd is eloszlik, amitől a másikat ilyenkor hibátlannak látom, s a hibái nyilván elkezdnek zavarni. A szerelem tehát nem vesz ki egy életre minket a szerepeinkből, hogy örökké lovagok és királykisasszonyok legyünk, csak egy időre. Jákob is visszaalakul majd csalóvá.

Amit viszont most megláthatunk a történetből – és egy-egy életünkben átélt szerelemből is – az az, hogy nem vagyunk azonosak azokkal a skatulyákkal, amikbe bele lettünk passzírozva. Többek, jobbak lehetünk annál. Az igazi változást azonban Jákob esetében sem, és a mi esetünkben sem a szerelem hozza létre, hanem Isten.

Elcsendesedve arra a kérdésre próbáljunk Isten előtt választ találni: Mi az én skatulyám? Mibe lettem én belepasszírozva?

Lábán átverte Jákobot, Jákob átverte Lábánt és most mind a ketten azt hiszik, hogy a másik át akarja verni őket. Lábán azt hiszi, hogy Jákob lopta el a házi istenét/bálványát. Jákob azt hiszi, hogy Lábán csak azért jön ezzel, hogy visszavegye tőle azt, amiért megdolgozott. Közben mind a ketten egy harmadik csaló áldozatai: Ráhelé.

Ide vezet az, hogy ha a családban a csalás a módi: Senki sem fog hinni senkinek, és még az is csalóvá válik, akiről nem is gondolnád. Tudjátok, a tanárok közt van egy mondás – talán nem adok ki titkot vele: Minden problémás gyerek mögött áll legalább egy problémás szülő. A csaló Ráhel mögött ott áll egy csaló apa, s lám milyen érdekes, a férje is csaló lett, s köztük ő maga is csalóvá vált. A szüleinket nem választhatjuk meg – talán jobb is ez így – de azt megválaszthatjuk, hogy akarjuk-e a példájukat, s miben akarjuk követni? Választunk magunknak olyan társaságot, ahol még tovább erősödhetünk abban, amit már eleve nem is kellett volna megtanulnunk, vagy választhatunk olyat, ami kivezet ebből a sötétségből. Mindig könnyebb az első. A másodikhoz mindig dolgozni kell. Olyan ez, mint árral, vagy árral szemben úszni. De azt mondják, hogy csak a döglött hal úszik az árral.

Ráhel még nem érzi ezt, de Jákob már kezd átformálódni – s ezen az úton, amin elindult, ez az átformálódás végbe is megy – csalóból harcos-sá: Isten harcosává. És ez az átformálódás Ráhelt is átformálja majd. Néhány fejezettel később olvashatjuk, hogy Jákob az egész családjának megparancsolja, hogy ássanak el minden bálványt, pogány jelképet, s családjával együtt újítja meg az Úrral kötött szövetséget. Mert Ő már kezdte meglátni – s Lábán szavai megerősítik ebben –, hogy nem a saját esze, hanem az Úr áldása hozta el őt idáig. Lábán ezt mondja Jákobnak: Volna erőm hozzá, hogy elbánjak veletek, de atyátok Istene a múlt éjjel ezt mondta nekem: Vigyázz, ne mondj Jákobnak se jót, se rosszat! Gyakorlatilag megfenyegette Isten Lábánt. Jákob hiába ügyeskedett: Lábán utolérte. És azt még nem is tudja, hogy szeretett feleségének életét ajánlotta fel, mert ő volt az, aki lopott. Később ezt is megtudja, s még hálásabb lesz Istennek. S ez a hálás elcsodálkozás, amiben meglátja, hogy Isten hogyan óvta meg, hogyan áldotta meg formálja át őt, és formálja át a családját is.

Minket mi formál: a rossz példák, a rossz társaság, vagy a hálás rácso-dálkozás Isten kegyelmére?

Elcsendesedve erre a kérdésre válaszoljunk Isten előtt magunknak!